Voorzitter,

Via deze weg wil de VVD Midden-Delfland het college en haar ambtenaren bedanken voor de door hen geleverde inzet. Wij zijn blij met de presentatie van een begroting die sluitend is voor de jaren 2024 en 2025.
De VVD kan zich vinden in de lijn van het college en de VNG om de ontstane tekorten bewust te laten zien. Het nieuw te vormen kabinet zal naar onze mening duidelijk moeten maken welke oplossingsrichting zij voorstaan om de ontstane tekorten op te lossen.
Zolang die oplossing niet duidelijk is, moeten we wat de VVD betreft behoedzaam blijven. Het geld klotst allerminst tegen de plinten op. De loonontwikkelingen zijn fors en een loon-prijs spiraal ligt nog steeds op de loer.
Laten we ons als raad daarom niet rijk rekenen. Laten we behoudend blijven, zodat we tegenvallers – en die gaan zeker komen – goed kunnen opvangen. Het zou vervelend zijn als we over twee jaar gedwongen moeten bezuinigen, doordat we nu teveel uitgeven.

Veiligheid
Het politiekorps Haaglanden staat flink onder druk. Vooral door de grote hoeveelheid taken die zij toebedeeld heeft gekregen van de rijksoverheid. Dit maakt initiatieven als Buurtpreventie extra waardevol. Wij zijn dan ook trots dat inwoners op vrijwillige basis bijdragen aan de veiligheid van onze gemeente. De VVD wil dan ook niet dat er wordt bezuinigd op Buurtpreventie. Deze inwoners zijn de ogen en oren van onze wijkagenten.
In december 2022 zijn reeds middelen vrijgemaakt om medio 2023 een tweede BOA aan te nemen. Het college stelt voor nog meer middelen vrij te maken om zo twee FTE beschikbaar te hebben op dit terrein. Gelet op de ontwikkeling binnen het politiekorps en de beperkte invloed vanuit de gemeente hierop, vindt de VVD dit een positieve ontwikkeling. Wel ziet de VVD graag dat de raad richting gaat geven aan de prioriteiten van de BOA. Deze manier van werken kennen we al op het terrein van de veiligheid in de vorm van een actieplan. Het lijkt ons goed ook zo'n actieplan te ontwikkelen met betrekking tot de BOA
Op de vrijwilligers bij de brandweer kunnen we als gemeente eveneens meer dan trots zijn. Zij laten als het moet alles vallen om zo spoedig mogelijk vanuit de kazerne te vertrekken om mens en dier in nood te helpen.
Beide initiatieven zijn mooie voorbeelden van de maatschappelijke betrokkenheid van onze inwoners en de gemeente.

Wonen
Er wordt in de raad veel gesproken over woningbouw en dan vooral het gebrek hieraan. Het afgelopen jaar is er echter flinke vooruitgang geboekt met een aantal bouwplannen. De Woudselaan en de Maaslandse Zoom zijn in een volgende fase terecht gekomen. Wij sporen het college aan op deze voet verder te gaan.
Er is reeds een begin gemaakt aan een vernieuwde woonagenda. De doorlooptijd van bouwplannen gaat al gauw richting de 8 jaar. Het lijkt de VVD verstandig de horizon van de nieuwe woonagenda ruim te nemen. Een woonagenda met als scoop

2030 lijkt ons niet zinvol. De nieuwe woonagenda moet minsten gericht zijn op 2040 en zelfs een doorkijk geven daar voorbij. Ook met het oog op het aantal locaties/ plannen die er onder kunnen gaan vallen. Deze zijn zoals het college ook aangeeft beperkt door onze andere kerntaak.
Actief grondbeleid kan een instrument zijn om meer woningbouw te realiseren. Voor de VVD is het echter belangrijk om goed te kijken of het aankopen van gronden door de gemeente wel de meest effectieve oplossing is voor het bereiken van meer woningbouw. Met het oog op de beschikbare financiële middelen en de financiële onzekerheid vanaf 2026 stelt de VVD zich voorzichtig op met betrekking tot actief grondbeleid.

Werken en economische zaken
Er moet eerst geld verdiend worden, voordat het verdeeld kan worden. Dat beseft helaas niet iedereen. Gelukkig begrijpt het college dit wel. Zonder een goed functionerend bedrijfsleven, dat voldoende werkgelegenheid oplevert, is het realiseren van brede welvaart niet mogelijk.
Het bedrijfsleven speelt een grote rol in de verschillende transitie- en verduurzamingsuitdagingen waar wij als gemeente voor staan. Zonder het bedrijfsleven zijn dergelijke transities niet mogelijk en kunnen wij onze klimaatdoelstellingen niet halen.
Vanwege de recente ontwikkelingen (de mogelijke komst van een AZC) dreigt er bedrijventerrein te verdwijnen. Dit zien wij als een negatieve ontwikkeling. Wij roepen het college dan ook op om de ruimte voor bedrijven niet te verminderen en de bedrijventerreinen die we hebben te beschermen. Bedrijventerreinen zijn goed voor 30% van de werkgelegenheid in Nederland.
Gelukkig begrijpt het college dat voor de brede welvaart een gezond bedrijfsleven essentieel is. De VVD ondersteunt dan ook de actiepunten waar in 2024 aan gaat worden gewerkt. Denk aan ruimere mogelijkheid voor winkeliers om open te zijn. Zij krijgen daardoor de kans om open te zijn wanneer zij denken dat er vraag is vanuit de consument.
Het kleinbedrijf is in Midden-Delfland belangrijk. Niet alleen als bron voor werk, maar ook omdat er lokale binding is met bewoners. Het kleinbedrijf draagt zeer sterk bij aan de vitaliteit van de dorpen en de levensvatbaarheid van ons verenigingsleven. Zij moeten kunnen rekenen op alle steun van de gemeente.

Welzijn
De gemeente is door haar vele taken voor inwoners vaak het eerste aanspreekpunt. De gemeente moet daarom op veel gebieden expertise in huis hebben. Dat blijft in de huidige arbeidsmarkt een stevige uitdaging.
Mede door de instroom van statushouders en een toename in het aantal verhuizingen vanuit de regio blijft er instroom in het bijstandsbestand.
Statushouders worden actief geholpen om werk te vinden. Dit is volgens de VVD en positieve lijn die moet worden volgehouden. Werk draagt namelijk bij aan de inburgering, de integratie en aan het leren van de Nederlandse taal. Allemaal positieve zaken! Immers, als je je richt op een toekomst in een ander land is het essentieel om de taal te spreken, de cultuur te begrijpen en om mee te kunnen doen.

Door de vele hulp die er geboden wordt – soms wel tot 130% van de bijstandsnorm – wordt het ontsnappen aan de armoedeval steeds lastiger. Als meer werken niet loont in de huidige arbeidsmarkt vraagt dit misschien om een systeemherziening.

(Jeugd)zorg
Het nieuwe beleidskader jeugd is in de begroting nog niet verwerkt, omdat deze nog niet door de raad is vastgesteld. Bij de behandeling van dit stuk kijkt de VVD uit naar een gedegen debat over welke preventieve jeugdzorg we in Midden-Delfland wel of niet willen verlenen (need to have versus nice to have). Wat is een taak van de opvoeder? Wat hoort er bij de overheid? Maar ook: voor hoelang? Een zorgverzekeraar biedt immers ook niet onbeperkt dekking voor bijvoorbeeld alle fysiotherapie.
We wachten al jaren op duidelijke en overzichtelijk informatie. Dat wil nog steeds niet echt van de grond komen. Zonder goede informatie is sturing simpelweg niet mogelijk. Wij verwachten de juiste informatievoorziening en controlemogelijkheden. Deze zijn essentieel om de kwaliteit en kosten binnen de zorg te beheersen. Ons uiteindelijke doel is dat we het systeem van goede zorg op de lange termijn overeind kunnen houden. Het moet goed én betaalbaar worden.
De VVD is een partij die rationele beslissingen maakt op basis van onderzoek, feiten en cijfers. Wij blijven ons dan ook inzetten voor betere sturingsinformatie en meer controle.

Beheer, verkeer en milieu
De VVD is groot voorstander van planmatig onderhoud plegen aan onze gemeente. Er is gelukkig naar de VVD geluisterd en de afgelopen periode veel werk verzet. Er komen binnenkort nog een flink aantal nieuwe onderhoudsplannen naar de raad. Opschrijven wat, wanneer en hoe wij werken gaan aanpakken is een goede zaak. Alleen het belangrijkste komt daarna: de uitvoering. Dáár ligt wat de VVD betreft de crux!
De VVD wil de achterstanden op het onderhoud van onze wegen, fietspaden en bruggen inlopen. Door structureel beleid zijn er achterstanden ontstaan. We kunnen nu misschien met een incidentele uitgave een inhaalslag maken.
De VVD is groot voorstander van het doen van dergelijke incidentele uitgaven. Die leiden op langere termijn tot structurele verbeteringen.
Bij de behandeling van technische vragen bleek dat veel partijen zorgen hebben over de gevulde lijst voor komend jaar.
De eigenlijke vraag die hier volgens de VVD bij past is: heeft de gemeente voldoende capaciteit om deze projecten aan te besteden en de uitvoering te controleren? Volgens ons is dat al jarenlang een probleem. De krapte op de arbeidsmarkt en de maar voortdurende reorganisatie zijn hier mede debet aan.
We moeten als raad de hand ook in eigen boezem steken. Door steeds weer nieuwe plannen te bedenken en een stroom van (technische) vragen op het ambtenarenapparaat af te vuren, verhogen wij hun werkdruk. Daar zouden wij allen verstandiger mee om moeten gaan.

AZC

Bijna gelijktijdig met de behandeling van de begroting loopt de besluitvorming rond de vestiging van een groot AZC. Als daartoe wordt besloten, zal er een nieuwe realiteit ontstaan. Op financieel terrein, maar ook op het terrein van de inzet van onze ambtenaren.
De kans is dan groot, dat alles wat wij nu hebben benoemd in een heel ander daglicht komt te staan.

Fractie VVD Midden-Delfland
oktober 2023